

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Milana Taubera a JUDr. Jana Ryby v právní věci žalobkyně: **Městská část Praha – Libuš**, se sídlem Libušská 35/200, Praha 4, zastoupena Mgr. Pavlem Černohousem, advokátem, se sídlem Ve Svahu 531/1, Praha 4, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, za účasti: **EKOSPOL a. s.**, se sídlem Dukelských hrdinů 747/19, Praha 7, IČ 63999854, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. S-MHMP 753279/2013/OZP-V-581/R-127/La,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. S-MHMP 753279/2013/OZP-V-581/R-127/La, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení 9 800 Kč, a to do rukou jeho zástupce Mgr. Pavla Černohouse, advokáta.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Předmět sporu

Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 11. 2013, č. j. S-MHMP 753279/2013/OZP-V-581/R-127/La, zrušil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12, odboru životního prostředí a dopravy (dále jen „úřad“), ze dne 2. 4. 2011, č. j. P12 7898/2013 OŽD, zn. P12 5668r/2013/OŽD/Str, a řízení zastavil. Úřad tímto rozhodnutím rozhodl dle § 142 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě žádosti žalobce a Městské části Prahy – Kunratice (dále též „žadatelé“), že právo

provést stavbu „Bytový areál nový park – Písnice Praha Libuš – odvodňovací příkop“ (dále jen „stavba“) na pozemcích parcelního čísla 845/99, 845/107, 845/108, 846/1 a 846/15 v katastrálním území Písnice oznámením certifikátu ze dne 3. 6. 2011, č. j. 083/2011/Ce/Fu, autorizovaného inspektora Ing. Ludřka Fuchse nevzniklo.

Žalovaný se ve svém rozhodnutí předně zabýval naplněním základních předpokladů pro vedení daného řízení. Vycházel z toho, že žadatelé ve své žádosti uvedli, že jsou vlastníky pozemků sousedících s pozemky stavby odvodňovacího příkopu s tím, že byli účastníky územního řízení a měli být i účastníky stavebního řízení. Jedná se o pozemky parcelního čísla 670/4, 696/2, 670/1 a 845/26 v katastrálním území Písnice ve vlastnictví žalobce a pozemek parcelního čísla 2372/2 v katastrálním území Kunratice ve vlastnictví Městské části Praha – Kunratice. Oba žadatelé poukazovali na to, že nezákonně postavený zasakovací příkop může vést k podmáčení jejich pozemků, a tedy přímému zásahu do jejich vlastnictví.

Žalovaný spatřoval pochybení úřadu v tom, jakým způsobem posoudil důvody k prokázání oprávněnosti žádosti o vydání deklaratorního rozhodnutí dle § 142 správního řádu. Žalovaný konstatoval, že žadatelé neunesli důkazní břemeno, tedy neprokázali, že vydání deklaratorního rozhodnutí je nezbytné pro uplatnění jejich práv a oprávněných zájmů vyplývajících z vlastnictví sousedních pozemků nacházejících se cca 7 a 13 metrů od odvodňovacího příkopu. Žalovaný vycházel z toho, že samotná stavba vodního díla, čili realizace statické terénní prohlubně, se nemůže přímo dotknout práv vlastníků sousedních pozemků. Žadatelé by tedy nebyli účastníky případně konaného stavebního řízení dle § 109 zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon. K dotčení žadatelů může dojít až samotným nakládáním s vodami, tj. dynamickým působením srážkových vod v tomto vodním díle. Nakládání s vodami je ale problematikou, která byla za účasti žadatelů řešena v samostatném vodoprávním řízení. Úřad vydal ve vodoprávním řízení rozhodnutí ze dne 30. 5. 2012, zn. P12 29485r/2011/OŽP/Str, kterým povolil za stanovených podmínek nakládat s povrchovými vodami. Žalovaný pak odvolání žadatelů zamítl rozhodnutím ze dne 12. 10. 2012, sp. zn. S-MHMP-1035432/2012/OZP-V-629/R-198/Bor, a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno se závěrem, že likvidace dešťových vod vsakováním je možná a nedojde k ovlivnění hydrogeologických poměrů sousedních pozemků; toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 1. 11. 2012 a žadatelé měli možnost napadnout je prostřednictvím mimořádných opravných prostředků či správní žalobou.

Úřad sám přiznal v prvoinstančním rozhodnutí, že není zcela zřejmé, že by žadatelé museli být účastníky stavebního řízení. V té souvislosti úřad poukázal na skutečnost, že vlastníci sousedních pozemků dle § 109 stavebního zákona vždy nemusí být účastníky stavebního řízení. Úřad dále uvedl, že pokud by stavební řízení bylo dle § 9 odst. 5 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon, vedeno ve společném řízení s řízením o povolení k nakládání s vodami, žadatelé by byli účastníky řízení o povolení k nakládání s vodami. Úřad taktéž konstatoval, že v rámci společného řízení by se mohli žadatelé dožadovat, aby byli mezi účastníky stavebního řízení zahrnuti. Úřad ale opomněl, že i v případě společného řízení by se případní účastníci vodoprávního řízení nemohli vyjadřovat ke stavebnímu řízení, neboť by nepatřili do okruhu osob, které by byli přímo dotčeny předmětnou stavbou odvodňovacího příkopu a jejím prováděním. Žalovaný se proto neztotožnil s žadateli, že by v případě standardního stavebního řízení byli jeho účastníky. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani listina „*Souhrn připomínek účastníků řízení a jejich vypořádání*“ opatřená razítkem a podpisem autorizovaného inspektora.

Žalovaný se následně zabýval dalšími námitkami. Nesouhlasil s tím, že by vydání požadovaného deklaratorního rozhodnutí bylo nezbytné pro uplatnění práva na náhradu škody způsobené provedením nepovolené stavby, protože uplatnění tohoto práva u soudu není závislé na výsledku řízení o určení právního vztahu. Rovněž namítl, že řízení o odstranění nepovolené stavby dle § 129 stavebního zákona se zahajuje z moci úřední, nikoli na žádost, a proto není nezbytné vydání deklaratorního rozhodnutí. Pokud by bylo zahájeno řízení o odstranění stavby z moci úřední, nebyli by žadatelé jeho účastníky. Problematika namítaného podmáčení pozemků ve vlastnictví žadatelů byla samostatně posouzena ve vodoprávním řízení o povolení nakládat se srážkovými vodami, kde oba žadatelé měli právo a prostor pro uplatnění námitek k ochraně vlastnického práva žadatelů. Jednalo se o samostatné správní řízení, které již bylo pravomocně skončeno a v daném řízení se jím proto nelze zabývat.

Žalovaný tak dospěl k závěru, že žadatelé neunesli důkazní břemeno, pokud neprokázali, že řízení dle § 142 správního řádu je nezbytné pro uplatnění jejich práv; řízení proto mělo být dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu zastaveno usnesením. Žalovaný proto postupoval dle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu. Jelikož nebyly naplněny podmínky pro vedení řízení o žádosti dle § 142 správního řádu, žalovaný se nezabýval věcnou stránkou sporu, zda na základě oznámení certifikátu vzniklo či nevzniklo právo stavby odvodňovacího příkopu.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

Žalobou podanou dne 13. 1. 2014 napadl žalobce nadepsané rozhodnutí žalovaného. Žalobce namítá, že rozhodnutí žalovaného je založeno na argumentu, že žadatelé neunesli důkazní břemeno, že vydání deklaratorního rozhodnutí je nezbytné pro uplatnění jejich práv a že by žalobce nebyl účastníkem stavebního řízení. Žalovaný ale neupozornil žalobce, že se zabýval uvedenou otázkou, a že jeho žádost nedostatečně prokazovala tvrzení, na základě nichž je nezbytné vydání deklaratorního rozhodnutí. Žalobce se pak v kontextu § 4 odst. 2 a 4 správního řádu, kusé úpravě řízení dle § 142 správního řádu a správní praxi reagující na usnesení zvláštního senátu ze dne 6. 9. 2012, č. j. Konf 25/2012-23, domnívá, že povinností správního orgánu bylo dbát zásad správního řízení s ohledem na povahu daného úkonu. Žalobce se domnívá, že jeho tvrzení byla dostačující. Kdyby byl žalobce poučen a vyzván, doložil by další tvrzení i důkazy. Procesní pochybení žalovaného mělo vliv na zákonnost jeho rozhodnutí a žalovaný nerozhodoval na základě dostatečně zjištěného stavu věci.

Žalobce dále napadá právní závěry žalovaného, že působení užívání stavby nezakládá dotčení sousedních pozemků. Žalovaný svými argumenty předvádí až absurdní fragmentaci projednávání záměru; podle jeho názoru by měl stavební úřad projednávat stavbu jen jako díru v zemi, nikoli jako zasakovací příkop, protože zasakování je řešeno v jiném řízení. Žalobce odkazuje na § 111 odst. 2 stavebního zákona, podle něhož se měl stavební úřad zabývat i dynamickým působením srážkových vod.

Žalovaný rovněž porušil § 36 odst. 3 správního řádu, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z povolení vodoprávního úřadu ze dne 30. 5. 2012, zn. P12 29485r/2011/OŽP, aniž by žalobce seznámil se skutečností, že vycházel z tohoto podkladu rozhodnutí. Pokud by byl žalobce vyzván, tvrdil by i další dotčení svých práv a prokázal by případně, že by byl účastníkem stavebního řízení. Žalovaný tak nerozhodoval na základě dostatečně zjištěného stavu věci.

Žalobce dále poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2012, č. j. 9 As 147/2012-66, podle něhož je postup dle § 142 správního řádu jedinou možnou obranou proti zásahům do práv dotčených osob v případě vydání certifikátů autorizovaných inspektorů. Z toho důvodu se žalobce domnívá, že už tím je prokázáno, že vydání deklaratorního rozhodnutí je nezbytné pro uplatnění jeho práv, tedy se jedná o splnění podmínky v § 142 odst. 1 správního řádu.

Žalobce proto navrhuje, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného a žalobci přiznal náhradu nákladů řízení.

Vyjádrěním ze dne 6. 3. 2014 reagoval žalovaný na podanou žalobu. Žalovaný uvádí, že předmět řízení je v řízení zahajovaném na žádost vymezen v žádosti. Úřad projednal právě ty důvody, které byly uvedeny v žádosti. V odvolacím řízení pak žalobce neuvedl nové důvody a žalovaný postupoval v souladu s § 89 odst. 2 správního řádu. Žalovaný posoudil skutečnosti a uváděné důvody tak, že žalobce a Městská část Praha – Kunratice neunesli důkazní břemeno a neprokázali nezbytnost deklaratorního rozhodnutí pro uplatnění svých práv.

Žalovaný dále setrvává na svém názoru, že samotná stavba vodního díla, tj. realizace stavby příkopu jako statické terénní prohlubně (myšleno bez působení dešťových srážek), se nemůže přímo dotknout práv vlastníků sousedních pozemků. Podle žalovaného by žalobce a Městská část Praha – Kunratice nebyli účastníky případně realizovaného stavebního řízení dle § 109 stavebního zákona. K dotčení žalobce a městské části podmáčením pozemků může nesporně dojít až samotným nakládáním s vodami, tj. dynamickým působením srážkových vod. Předmětem povolení k nakládání s vodami, jehož souvisejícího řízení se žalobce a městská část účastnili, bylo právě posouzení zasakování srážkových vod v tomto vodním díle. Vydané vodoprávní rozhodnutí bylo napadeno v odvolacím řízení jmenovanými účastníky a tato odvolání byla rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 10. 2012, sp. zn. S-MHMP-1035432/2012/OZP-V-629/R-198/Bor, dle § 90 odst. 5 správního řádu zamítnuta a vodoprávní rozhodnutí bylo potvrzeno se závěrem, že likvidace dešťových vod vsakováním je možná a nedojde k ovlivnění hydrogeologických poměrů sousedních pozemků. Uvedené rozhodnutí nabylo právní moci dne 1. 11. 2012 a bylo možné je napadnout prostřednictvím mimořádných opravných prostředků či správní žalobou. Žalovaný dále konstatuje, že vodoprávní rozhodnutí není žádnou novou skutečností. Žalovaný ho zná ze své úřední činnosti a žalobci je rovněž známo.

Žalovaný proto navrhuje, aby zdejší soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Přípisem ze dne 14. 3. 2014 oznámila osoba zúčastněná na řízení soudu, že v řízení vedeném u zdejšího soudu bude uplatňovat svá práva.

III. Posouzení žaloby

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, protože žádný z účastníků řízení nevyjádřil s takovým postupem nesouhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Žaloba je důvodná.

Předmětem sporu je posouzení otázky, zda žalovaný dospěl ke správnému závěru, pokud shledal, že žalobce nesplnil podmínky, aby úřad vydal deklaratorního rozhodnutí dle § 142 správního řádu, kterého se žalobce domáhal žádostí ze dne 22. 2. 2013, jíž napadl certifikát ze dne 3. 6. 2011, č. j. 083/2011/Ce/Fu, autorizovaného inspektora Ing. Ludka Fuchse.

Povahou činnosti autorizovaného inspektora a souvisejícího certifikátu se podrobně zabýval zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, v usnesení ze dne 6. 9. 2012, č. j. Konf 25/2012-9, v němž dospěl k závěru, že „[...] *autorizovaný inspektor není správním orgánem a jím vydaný certifikát není rozhodnutím správního orgánu (§ 67 spr. ř., § 65 s. ř. s.), ale plněním ze soukromoprávní smlouvy*“. Dále zvláštní senát *obiter dictum* nastínil, že prostředkem ochrany proti vydanému certifikátu je žádost o určení právního vztahu dle § 142 správního řádu.

Řízení o určení právního vztahu dle § 142 správního řádu je zahajováno na žádost a na straně žadatele je spojeno s prokázáním skutečnosti, že rozhodnutí v tomto řízení je nezbytné pro uplatnění jeho práv. Ohledně důkazního břemene žadatele Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 12. 2012, č. j. 9 As 147/2012-66 (všechna rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na: www.nssoud.cz), nepřisvědčil kasačním námitkám stěžovatelů, že „[...] *by obrana dotčených osob byla v případě uplatnění § 142 s. ř. ve věcech vydaných certifikátů autorizovaných inspektorů oslabena tím, že v citovaném ustanovení je přístup k vydání rozhodnutí podle § 142 s. ř. podmíněn prokázáním toho, že vydání tohoto rozhodnutí je nezbytné pro uplatnění práv žadatele, a není tak zajištěno, že rozhodnutí bude vůbec vydáno. Nejvyšší správní soud uvádí, že zvláštní senát v postupu podle § 142 s. ř. shledal jedinou možnou obranu proti zásahům do práv dotčených osob v případě vydání certifikátů autorizovaných inspektorů, přičemž již ze samotné této skutečnosti tak v případě žádostí této povahy vyplývá automatické prokázání nezbytnosti jejího podání k uplatnění práv těchto dotčených osob*“ (zvýraznil zdejší soud).

Uvedený judikát reflektoval Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 29. 7. 2015, č. j. 62A 15/2014-76, v němž (vedle následování výše uvedených závěrů) dále dovodil, že právo stavby na základě certifikátu autorizovaného inspektora (resp. oznámení stavebníka opírající se o certifikát) může vzniknout pouze za předpokladu dodržení všech podmínek ve smyslu § 117 stavebního zákona. Pokud právo realizovat stavbu na základě oznámení stavebníka s certifikátem autorizovaného inspektora vůbec nevzniklo, nelze tuto skutečnost „dodatečně zhojit“ tím, že správní orgán v řízení podle § 142 odst. 1 správního řádu, jehož účelem je deklarace existence právního vztahu, tedy určení jen a pouze toho, zda právo stavby vzniklo či nikoli, věcně vypořádá námitky, které by opominuté osoby bývaly uplatnily u autorizovaného inspektora, kdyby k tomu dostaly příležitost.

Výklad podmínek řízení dle § 142 správního řádu poskytl v jednom z nejnovějších rozsudků ze dne 25. 11. 2015, č. j. 2 As 53/2015-40, opět Nejvyšší správní soud. Shrnul, že tvrdí-li žadatel v řízení o určení právního vztahu dle § 142 správního řádu, že je osobou, jež byla ve zkráceném stavebním řízení dle § 117 stavebního zákona opomenuta jako ten, kdo má právo uplatnit námitky proti provádění stavby, považuje se pro účely vydání deklaratorního

rozhodnutí dle § 142 správního řádu, zda vzniklo právo stavby, podmínka prokázání, že je takové rozhodnutí nezbytné pro uplatnění jeho práv, za splněnou.

Zdejší soud proto dospěl k dílčímu závěru, že pokud by žalobci příslušelo ve standardním stavebním řízení účastenství, nemusel by v řízení dle § 142 správního řádu prokazovat právní zájem na vydání deklaratorního rozhodnutí.

Podle § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2012, „[ú]častníkem stavebního řízení je vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno“.

Podle § 117 odst. 1 stavebního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2012, „[u]zavře-li stavebník s autorizovaným inspektorem smlouvu o provedení kontroly projektové dokumentace pro stavbu, kterou hodlá provést, může takovou stavbu pouze oznámit stavebnímu úřadu, jestliže byla opatřena souhlasná závazná stanoviska dotčených orgánů a vyjádření osob, které by byly účastníky stavebního řízení (§ 109), a nejde o stavbu, která je zvláštním právním předpisem, územně plánovací dokumentací nebo rozhodnutím orgánu územního plánování přímo označena jako nezpůsobilá pro zkrácené stavební řízení“.

Nejvyšší správní soud vyložil rozsah účastenství v § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2012, v rozsudku ze dne 14. 2. 2014, č. j. 6 As 10/2013-58. Předně poukázal, že účastenství ve smyslu citovaného ustanovení je podmíněno splněním dvou podmínek: „*První podmínkou je vlastnictví sousedního pozemku nebo stavby na něm a druhou podmínkou možnost přímého dotčení jeho vlastnického práva navrhovanou stavbou.*“ Dále se zabýval detailním výkladem obou podmínek a rozsah ustanovení doplnil, že na dotčení vlastnického práva vlastníka sousedního pozemku či stavby na něm je nutné nahlížet extenzivně. Nakonec porovnával rozsah účastenství ve smyslu uvedeného ustanovení ve znění účinném do 31. 12. 2012 a ve znění účinném po tomto datu. Interpretací daného ustanovení ve znění do 31. 12. 2012 dospěl k závěru, že účastenství bylo spojeno nikoli pouze s výstavbou či samotnou stavbou, ale i s jejími důsledky, tedy s užíváním stavby.

Zdejší soud vycházel ze zjištění, že posuzovaný certifikát č. j. 083/2011/Ce/Fu vydal autorizovaný inspektor dne 3. 6. 2011, tedy za účinnosti stavebního zákona ve znění do 31. 12. 2012. Mezi stranami dále není sporné, že žalobce vlastní pozemky, které sousedí se stavbou; sporné je pouze účastenství v případném stavebním řízení. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že „[...] samotná předmětná stavba vodního díla jako taková, tj. samotná realizace stavby příkopu jako statické terénní prohlubně (myšleno bez působení dešťových srážek), se nemůže přímo dotknout práv vlastníků sousedních pozemků,“ pročež by žalobce nebyl účastníkem stavebního řízení. Žalovaný pak připouští, že „[...] k dotčení žadatelů – jak sami žadatelé argumentují podmáčením svých pozemků – může nesporně dojít až samotným nakládáním s vodami, tj. dynamickým působením srážkových vod v tomto vodním díle“.

Na základě těchto skutečností soud dospěl k závěru, že žalovaný při posuzování případného účastenství žalobce ve stavebním řízení buď nesprávně vycházel z § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona, ve znění účinném po 31. 12. 2012, ačkoli deklaroval opak, nebo uvedené ustanovení ve znění před novelou nesprávně interpretoval. Ve smyslu citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu totiž účastenství ve stavebním řízení dle § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2012, vyplývalo z dotčení vlastnického práva způsobeného jak statickými, tak dynamickými vlastnostmi stavby. Pokud mezi stranami nebylo

sporné, že stavba – odvodňovací příkop – mohla svým užíváním podmáčet okolní pozemky, náleželo žalobci právo být účastníkem řízení. Teprve od 1. 1. 2013 spojoval stavební zákon účastenství dle § 109 odst. 1 písm. e) s možným dotčením vlastnických práv v důsledku provádění stavby.

Na základě výše uvedených dílčích úvah učinil soud následující závěr. Žalovaný sice dospěl k závěru, že žalobce neprokázal ve smyslu § 142 správního řádu právní zájem na vydání deklaratorního rozhodnutí, s ohledem na citovanou judikaturu je ale nezbytnost řízení o určení právního vztahu, který byl založen certifikátem autorizovaného inspektora, dána u dotčených osob ze své podstaty (*eo ipso*), aniž by musely tyto osoby právní zájem prokazovat. Zároveň soud zjistil, že žalovaný nesprávně posoudil možné účastenství žalobce v případném stavebním řízení. Pokud sousední pozemky ve vlastnictví žalobce mohly být dotčeny užíváním odvodňovacího příkopu, byl by žalobce dle § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona, ve znění, kdy autorizovaný inspektor vydal předmětný certifikát, účastníkem stavebního řízení.

Žalovaný se tak nesprávně zabýval otázkou, zda žalobce dostatečně unesl své důkazní břemeno pro vydání meritorního rozhodnutí v daném řízení. S ohledem na uvedený závěr je nadbytečná žalobní námitka, že žalovaný měl žalobce vyzvat k tomu, aby lépe zdůvodnil a podložil nezbytnost své žádosti. Deklaratorní rozhodnutí mělo být vydáno v řízení dle § 142 správního řízení bez jakéhokoli prokazování právního zájmu na jeho vydání.

Závěrem se soud zabýval námitkou, že žalobce nebyl seznámen před vydáním napadeného rozhodnutí s tím, že žalovaný vycházel z povolení vodoprávního úřadu ze dne 30. 5. 2012, zn. P12 29485r/2011/OŽP/Str. Právo účastníka řízení na seznámení s podklady před vydáním rozhodnutí je jedno z jeho nejdůležitějších práv ve správním řízení, které je projevem zásady materiální pravdy (§ 3 správního řádu). Orgán veřejné správy postupem dle § 36 odst. 3 správního řádu totiž seznamuje účastníka řízení se svým závěrem, že již zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a je připraven rozhodnout. Účastník řízení pak má možnost se s podklady seznámit a uplatnit ke shromážděným podkladům svá práva ve smyslu § 36 odst. 1 a 2 správního řádu.

Význam tohoto institutu vyjádřil Ústavní soud již v nálezu ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04 (všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na: <http://nalus.usoud.cz/>), v němž se sice zabýval výkladem § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ale jehož závěry jsou aplikovatelné i na nyní posuzovaný případ. Ústavní soud uvedl, že „[p]oskytnutí možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí je třeba přitom chápat jako možnost, která je dána účastníkovi správního řízení v jeho závěrečné fázi před vydáním rozhodnutí, poté, co jsou shromážděny podklady pro rozhodnutí. Smyslem citovaného ustanovení je totiž umožnit účastníkovi řízení, aby mohl uplatnit své výhrady, příp. učinit procesní návrhy tak, aby rozhodnutí vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Správní řád ukládá přitom správním orgánům povinnost vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu i v ustanoveních § 3 a 46 (dnes § 2 a 3 správního řádu, pozn. zdejšího soudu). Jestliže správní orgán vyšel pouze ze zjištění učiněných v průběhu kontroly dne 7. 11. 2001, aniž by dále zohlednil procesní návrhy a vyjádření stěžovatele, zkrátil jej na jeho procesních právech. Jeho postup byl zároveň i v rozporu s ústavním pořádkem“.

Jelikož dle § 93 odst. 1 správního řádu se v odvolacím řízení použijí obdobně i ustanovení části II hlavy III správního řádu, není dán žádný důvod, aby i odvolací správní orgán nepostupoval dle § 36 odst. 3 správního řádu, pokud vychází z nových podkladů rozhodnutí, z nichž nevycházel správní orgán prvního stupně. Soud se neztotožňuje s argumentací

žalovaného, že uvedené rozhodnutí vodoprávního úřadu není žádnou novou skutečností, žalovaný ho zná ze své úřední činnosti a i žalobce ho zná. Smyslem § 36 odst. 3 správního řádu totiž není jen seznámit účastníka řízení s obsahem shromážděných podkladů, což v případě žalobce ve vztahu k vodoprávnímu rozhodnutí zjevně nebylo potřeba, ale dát účastníkovi řízení v rámci zásady materiální pravdy i najevo, z jakých všech podkladů bude správní orgán vycházet, aby byl proces rozhodování pro účastníka transparentní. Nehledě na to, že žalovaný znal uvedené vodoprávní rozhodnutí ze své úřední činnosti (i úřední poznatky jsou dle § 50 odst. 1 správního řádu podklady, se kterými musí být účastník před vydáním rozhodnutí seznámen), pokud z něj v odvolacím řízení nově vycházel, musel dle § 36 odst. 3 za použití § 93 odst. 1 správního řádu na svůj záměr z něj vycházet žalobce upozornit [srovnej ilustračně i § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu]. Postupem žalovaného tak bylo žalobci upřeno právo vyjádřit se k novému podkladu rozhodnutí. Soud proto shledal rozhodnutí žalovaného v této části v rozporu s principem právní jistoty – ve vztahu ke zjištěnému skutkovému stavu a standardnímu průběhu správního řízení – za překvapivé.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

Soud uvážil, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil pro nezákonnost i pro vady řízení. Soud vrátil současně věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), ve kterém bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení měl plný úspěch žalobce, a proto soud rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení 9 800 Kč, a to do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Osoba zúčastněná na řízení pak dle § 60 odst. 5 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Soudem přiznané náklady řízení žalobci sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč [položka 18 bod 2 písm. a) sazebníku poplatků k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích] a z 2 úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) ve výši 3 100 Kč za úkon dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) na základě § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Dále k nákladům řízení patří i 2 režijní paušály ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož zástupce žalobce nedoložil, že je plátcem DPH, nezvyšují se náklady řízení ve smyslu § 57 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li

poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. dubna 2016

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.